

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 10/2022, referent al Consell Comarcal del Maresme.

Antecedents

1. En data 16/03/2021 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit pel qual una persona (en endavant, persona denunciant) formulava una denúncia contra el Consell Comarcal del Maresme (en endavant, CCM), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals. En concret, la persona denunciant posava de manifest que en data 10/03/2021, des de la gerència del CCM es va enviar un correu electrònic a totes les persones treballadores de l'entitat, sense utilitzar l'opció de còpia oculta, de manera que totes les persones destinatàries del correu van poder visualitzar les respectives adreces de correu electrònic. Atès que el missatge adjuntava tres notificacions de finalització de la relació laboral de terceres persones, aquests documents també van ser accessibles pels destinataris del correu electrònic. El contingut de les notificacions de referència incloïa, entre d'altres, les propostes de liquidacions a percebre per part de les treballadores afectades, el seu DNI, la seva adreça, així com la data d'extinció de la relació laboral.

La persona denunciant aporta la còpia d'aquest correu electrònic.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 112/2021), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 26/05/2021 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés, entre d'altres, sobre els motius pels quals en l'enviament electrònic abans esmentat no es va emprar l'opció de còpia oculta.

4. En data 31/05/2021, el CCM va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit, mitjançant el qual es comunica, entre d'altres qüestions, el següent:

"1. L'enviament electrònic havia de ser per a dues persones que treballen juntes, la secretària de gerència i l'administrativa de recursos humans, les dues havien d'estar assabentades del mateix i saber-ho mútuament. La problemàtica va sortir per una propietat de l'aplicació informàtica (GMAIL), que suggereix i auto completa l'adreça d'un contacte. En aquest cas, el nom de l'administrativa de recursos humans començava amb "TR" igual que un correu intern de comunicació a tots els treballadors "TREBALLADORS CCM". Per una errada de l'emissor del correu es va posar aquesta segona adreça i va comunicar a tots els treballadors el missatge.

La utilització de l'opció de còpia oculta no hagués resolt el problema, és més, en aquest cas concret, hauria dificultat la seva detecció.

Per resoldre això s'ha canviat l'adreça del grup "TREBALLADORS CCM", per que no pugui ser auto completa amb cap lletra inicial. L'altra mesura prevista és no enviar

documentació de diferents destinataris per correu electrònic. El servei de recursos humans dipositarà la documentació a signar dins una carpeta del servidor amb accés restringit i les persones han d'entrar per a signar els documents.”

5. En data 10/03/2022, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra el CCM per una presumpta infracció prevista a l'article 83.5.a), en relació a l'article 5.1.f), tots dos del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD). Aquest acord d'iniciació es va notificar al CCM en data 15/03/2022.

6. A l'acord d'iniciació es concedia al CCM un termini de 10 dies hàbils, comptadors a partir de l'endemà de la notificació, per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenients per defensar els seus interessos.

7. En data 29/03/2022, el CCM va formular les al·legacions a l'acord d'iniciació que es transcriuen a continuació i que s'aborden a l'apartat 2 dels fonaments de dret:

“En referència a dit procediment informar que l'entitat es referma amb les explicacions donades en el seu escrit “Resposta_IP_112-2021” presentat el dia 21/05/2021 amb registre d'entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades E 9000/00094138/2021. Alhora també es vol incorporar a les explicacions anteriors les següents al·legacions:

- *Tota persona que comença a treballar al Consell Comarcal del Maresme ha d'assistir a una reunió de benvinguda on se l'informa sobre el Consell comarcal. Específicament se li donen dos documents: - “3. LOPD Pla acollida CCM 2020.docx” – “4. LOPD autorització i signatures CCM 2021 a retornar a RRHH.docx”. En aquests documents, que s'adjunten al present escrit, s'informa als nous treballadors de la normativa de Protecció de dades de caràcter personal i dels seus aspectes més generals, de la utilització de les eines informàtiques i de la confidencialitat de la informació tractada”. A més es demana un petit test sobre la normativa de protecció de dades de caràcter personal que ha de ser signat i retornar al servei de Recursos Humans.”*

L'escrit del CCM s'acompanya dels documents que, segons afirma, es faciliten als treballadors quan s'incorporen, als efectes que coneguin els aspectes més generals de la normativa de protecció de dades.

8. En data 20/04/2022, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades amonestés el Consell Comarcal del Maresme com a responsable, d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.f), tots ells de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 22/04/2022 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

9. El termini s'ha superat amb escreix i no s'han presentat al·legacions.

Fets provats

En data 10/03/2021, des del Consell Comarcal del Maresme es va enviar un correu electrònic a tots els treballadors de l'entitat, adjuntant informació personal relativa a la finalització de la relació contractual de tres treballadores. Les persones destinatàries del correu electrònic van poder accedir a la informació personal de caràcter laboral de terceres persones que incloïa, entre d'altres, les propostes de liquidacions a percebre per part de les treballadores afectades, el seu DNI, la seva adreça, així com la data d'extinció de la relació laboral.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, però sí que ho va fer a l'acord d'iniciació. Respecte d'això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada de la persona instructora a aquestes al·legacions.

Les al·legacions presentades a l'acord d'iniciació d'aquest procediment es remeten a les ja efectuades en l'escrit que l'entitat imputada va presentar davant d'aquesta Autoritat en data 31/05/2021.

En essència, les al·legacions presentades pel CCM en la fase d'informació prèvia, posaven de manifest que l'enviament del controvertit correu electrònic a tots els treballadors del CCM, va obeir a una errada puntual de la persona emissor del correu, que va confondre el nom de l'administrativa de recursos humans a qui s'havia d'adreçar el missatge, que començava per "TR", amb una adreça de correu electrònic intern que s'empra per a efectuar comunicacions a tots els treballadors. L'escrit de referència també informava que l'entitat imputada havia procedit a canviar l'adreça del grup "TREBALLADORS CCM" per tal que no pogués ser autocompletada amb cap lletra inicial, i es va informar que, des del servei de recursos humans, es procediria a dipositar la documentació adreçada als treballadors, dins d'una carpeta del servidor amb accés restringit.

Al respecte, escau indicar que encara que el fet denunciat hagi ocorregut com a conseqüència d'una errada, la manca d'intencionalitat (error humà), no pot exonerar de responsabilitat al CCM. Sobre això, cal tenir en compte la doctrina del principi de culpabilitat, que posa de manifest que la potestat sancionadora de l'Administració, en tant que manifestació del "*ius puniendi*" de l'Estat, es regeix pels principis del dret penal, i un dels seus principis és el de culpabilitat, incompatible amb un règim de responsabilitat objectiva sense culpa, i estableix que perquè concorri l'element de culpa no es requereix una conducta dolosa sinó que resulta suficient que la infracció s'hagi produït per negligència del seu autor. En aquest sentit, el Tribunal Suprem en diverses sentències, entre les quals les de 15/04/2016 i 24/11/2011, es remet a la doctrina del Tribunal Constitucional quan cita textualment "*no cabe en el ámbito sancionador administrativo la responsabilidad objetiva o sin culpa, doctrina que se reafirma en la sentencia 164/2005, de 20 de junio de 2005, en*

cuya virtud se excluye la posibilidad de imponer sanciones por el mero resultado, sin acreditar un mínimo de culpabilidad, aun a título de mera negligencia”.

També l'Audiència Nacional, en la Sentència 30/10/2017, en matèria de protecció de dades personals indicava, citant el que ja havia declarat en sentències anteriors (per totes, la sentència 12/11/2010) el següent: “Pero, como reiteradamente hemos venido afirmando en esta materia, las sanciones no requieren intencionalidad de dolo sino que basta el mero descuido o falta de diligencia; en palabras de este Tribunal *“basta la simple negligencia o incumplimiento de los deberes que la Ley impone a las personas responsables de ficheros del tratamiento de datos de extremar la diligencia...”* y ello aunque no obtuviese provecho económico alguno”.

En definitiva, la negligència no exigeix un clar ànim d'infringir, sinó que radica precisament en el descuit, i en aquest cas concret, en la manca d'atenció exigible de l'entitat en el compliment del deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f) de l'RGPD. En aquest punt convé posar en relleu que el deure de diligència és màxim quan es fan activitats que afecten drets fonamentals, com és el dret a la protecció de dades personals. Certament, en el present cas, l'enviament del controvertit correu electrònic a tots els treballadors, va comportar un tractament de dades per part del CCM que va vulnerar el principi de confidencialitat de les dades personals dels afectats, doncs va permetre que tots els destinataris del correu electrònic de referència poguessin conèixer el contingut dels documents adjunts, que contenien informació personal de caràcter laboral de terceres persones.

Per tot l'exposat, es considera que l'escrit d'al·legacions, que posa de manifest la manca d'intencionalitat en la comissió dels fets, no pot prosperar als efectes d'exonerar de responsabilitat l'entitat imputada.

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 5. f) de l'RGPD, que preveu que les dades personals seran *“tratados de tal manera que se garantice una seguridad adecuada a los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas u organizativas apropiadas (“integridad y confidencialidad”)*”.

Tal com indicava la persona instructora, durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament els fets descrits a l'apartat de fets provats, que són constitutius de la infracció prevista a l'article 83.5 a) de l'RGPD, que tipifica la vulneració de *“els principis bàsics per al tractament, incloses les condicions per al consentiment, d'acord amb els articles 5, 6, 7 i 9”* entre els quals s'hi contempla el principi de confidencialitat (art. 5.1.f RGPD).

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.i) de l'LOPDGDD, en la forma següent:

“i) La vulneració del deure de confidencialitat que estableix l'article 5 d'aquesta Llei orgànica ”

4. L'article 77.2 LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'art. 77.1 LOPDGDD, l'autoritat de protecció de dades competent:

“(…) ha de dictar una resolució que les sancioni amb una amonestació. La resolució ha d’establir així mateix les mesures que escaigui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s’hagi comès.

La resolució s’ha de notificar al responsable o encarregat del tractament, a l’òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s’escau, i als afectats que tinguin la condició d’interessat, si s’escau.”

En termes similars a l’LOPDGDD, l’article 21.2 de la Llei 32/2010, determina el següent:

“2. En el cas d’infraccions comeses amb relació a fixers de titularitat pública, el director o directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d’actuacions disciplinàries d’acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s’ha de notificar a la persona responsable del fixer o del tractament, a l’encarregada del tractament, si escau, a l’òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n’hi ha”.

En el present cas, esdevé innecessari requerir mesures correctores dels efectes de la infracció atès que la conducta infractora es refereix a un fet únic ja consumat, l’enviament d’un correu electrònic, el qual, per la seva naturalesa instantània, no pot ser corregida amb l’aplicació d’una mesura correctora.

Per tot això, resolc:

1. Amonestar al Consell Comarcal del Maresme com a responsable d’una infracció prevista a l’article 83.5.a) en relació amb l’article 5.1.f), ambdós de l’RGPD.

No cal requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s’ha exposat al fonament de dret 4t.

2. Notificar aquesta resolució al Consell Comarcal del Maresme.

3. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l’article 77.5 de l’LOPDGDD.

4. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l’Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l’article 17 de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d’acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre, de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s’aprova l’Estatut de l’Agència Catalana de Protecció de Dades, l’entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d’un mes a comptar des de l’endemà de la seva notificació, d’acord amb el que preveuen l’article 123 i següents de l’LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós

administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,